

„Revue de Droit Rural”

Daniel Gadbin, *Loi d'Avenir et droit rural européen: vers une symbiose* (Rozwój prawa a europejskie prawo rolne: droga ku symbiozie), RDR 2015, nr 430, s. 1-2.

Gadbin zwraca uwagę na fakt, że rozwój prawa stwarza we Francji doskonałe warunki do wdrożenia reformy Wspólnej Polityki Rolnej i prawa Unii Europejskiej odnoszącego się do rolnictwa. Nowe regulacje prawne modyfikują Kodeks rolny i rybołówstwa morskiego w taki sposób, aby mogły w nim znaleźć wiernie odwierciedlenie najnowsze regulacje prawne UE. Autor stawia tezę, że współczesne prawo francuskie poszukuje możliwości połączenia i ujednoczenia sprawdzonych w praktyce rozwiązań prawa rolnego pod kątem osiągania celów Wspólnej Polityce Rolnej. W tym kontekście ochrona i podniesienie rentowności obszarów wiejskich, dywersyfikacja systemu produkcji rolnej, a także wprowadzenie do rolnictwa nowej generacji młodych rolników – stają się zbieżnymi celami europejskimi i narodowymi. Wymagają one sprawowania rozważnego nadzoru nad dostępem do ziemi rolnej, nawet jeśli kompetencja ta pozostaje zarezerwowana wyłącznie dla poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Jaques Foyer, *Présentation de la loi d'avenir pour l'agriculture, l'alimentation et la forêt* (Przegląd przyszłych regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, żywności i lasów), RDR 2015, nr 430, s. 16-22.

Artykuł poprzedzony jest słowami Monteskiusza, który stwierdził, że ludziom, którzy zadowalają się uprawą swojej ziemi, nie jest potrzebny tak rozbudowany kodeks, jak ludziom zajmującym się handlem. Zdaniem Foyera ustawodawca zadbał o jasne ogłoszenie głównych celów wprowadzenia nowych regulacji prawnych dotyczących rolnictwa, żywności i lasów. Niemniej lista ta nie jest kompletna, ponieważ brakuje na niej chociażby ekologicznego prawa rolnego, które jest w ostatnim czasie przedmiotem szczególnej troski ustawodawcy. Artykuł został podzielony na dwie części: najważniejsze regulacje prawne i kroki zmierzające do wprowadzenia regulacji prawnych w poszczególnych dziedzinach rolnictwa.

W pierwszej części artykułu Foyer przedstawia problematykę dzierżaw rolnych, kompetencji agencji do spraw scalania gruntów i zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich, kontroli struktur rolnych, a także działalności agencji rolnych w ogóle. Natomiast w drugiej – poddaje analizie szczegółowe kroki zmierzające do jak najbardziej efektywnego wdrożenia w życie poszczególnych regulacji prawnych w ramach danej dziedziny, np. w ramach samego prawa rolnego, ochrony przestrzeni i produkcji rolnej oraz prawa leśnego i nowych instrumentów polityki leśnej.

Hubert Bosse-Platière, Benjamin Traveley, *La loi d'avenir agricole: un aggiornamento de l'action des SAFER* (Przyszłe prawo rolne: usprawnienie działania Agencji do spraw Scalania Gruntów i Zagospodarowania Przestrzennego Obszarów Wiejskich), RDR 2015, nr 423, s. 35-42.

Autorzy poddają analizie nowe regulacje prawne dotyczące agencji do spraw scalania gruntów i zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich. Agencje te, od momentu ich ustanowienia (1960 r.) poddane zostały reformom i przeszły duże przeobrażenia. Ustawodawca w dalszym ciągu wzmacnia pozycję prawną agencji, przyznając im chociażby możliwość pozyskiwania środków finansowych na działalność. Chociaż istnienie i działalność agencji wzbudza wśród sąsiednich krajów Unii Europejskiej wyraźne wątpliwości i głosy krytyczne, to francuscy politycy pozostają nadal głusi na wszelkie głosy krytyki.

Następnie Autorzy przyglądają się reformie funkcjonowania agencji pod kątem ich zarządzania. W artykule szczegółowo opisano nowe kompetencje agencji i zestawiono je z tymi, które posiadały one uprzednio. Zwrócono także uwagę na fakt, że nowe regulacje prawne przyznają im wzmocnione środki działania, a także możliwość oddziaływania na inne podmioty. W końcowej części artykułu Autorzy wyrażają zaniepokojenie, że przy okazji reformy nie wprowadzono bardziej efektywnego systemu kontroli nad działalnością agencji.

Joseph Hudault, *Pour un concept juridique unitaire du produit agroalimentaire* (Na rzecz jednolitego pojęcia prawnego produktu rolno-spożywczego), RDR 2015, nr 431, s. 9-14.

Artykuł stanowi próbę promowania jednolitego pojęcia prawnego produktu rolno-spożywczego, tak aby uniknąć – zarówno w krajowym prawie rolnym, jak i w regulacjach prawnych Unii Europejskiej – niepełnego i przypadkowego wyróżnienia tego pojęcia w regulacjach normatywnych. Przykładem takiego właśnie przypadkowego działania są, zdaniem Hudaulta, rozporządzenia unijne, np. rozporządzenie Rady nr 509/2006 z 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami.

W pierwszej części artykułu przedstawiono szczegółowo problematykę koncepcji pojęcia prawnego produktu rolno-spożywczego w ramach przepisów stanowionych przez Unię Europejską. W tym kontekście Autor zwraca uwagę na różne zastosowanie pojęć: „produkt rolny” i „produkt spożywczy”, a w konsekwencji na różne ich rozumienie w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Natomiast w drugiej części artykułu poszukuje źródeł prawnych, w oparciu o które możliwe jest zbudowanie jednolitego pojęcia prawnego produktu rolno-spożywczego. Dochodzi do konkluzji, że aby dotrzeć do celu, jakim jest stworzenie jednolitego pojęcia prawnego produktu rolno-spożywczego, należy w sposób znaczący i radykalny zmienić metodę redakcji tekstów prawnych odnoszących się do tego zagadnienia.

Philippe Velilla, *LA PAC et l'accord entre l'Union européenne et le Canada* (Wspólna Polityka Rolna a porozumienie pomiędzy Unią Europejską i Kanadą), RDR 2015, nr 431, s. 19-20.

Artykuł rozpoczyna rozważania od przypomnienia, że 18 grudnia 2013 r. Unia Europejska i Kanada podpisały porozumienie dotyczące wolnego handlu. Porozumienie to stwarza preferencyjne warunki dostępu do rynku Kanady dla europejskich produktów i usług. Wylimitowane zostaną niemal wszystkie cła importowe, co przyniesie oszczędności unijnym eksporterom. Velilla wymienia kolejno korzyści związane z podpisanym porozumieniem i przedstawia konkretne wyliczenia dotyczące zysków w sektorze rolnym, możliwych do uzyskania właśnie przez ściślejszą współpracę z Kanadą. Autor zwraca przede wszystkim uwagę na fakt, że porozumienie ułatwi unijnym eksporterom rolnym wejście na znaczący rynek konsumentów w Kanadzie. Jego zdaniem porozumienie z Kanadą może być początkiem większego projektu, jakim jest transatlantycka współpraca krajów Unii Europejskiej z krajami Ameryki Północnej.

Nicolas Gransard, Émilie Le Thieis, *Régulation concurrentielle du secteur agricole: entre surveillance et bienveillance de l'Autorité de la concurrence, la vigilance indispensable des acteurs du secteur* (Regulowanie konkurencyjności w sektorze rolnym: między nadzorem a przychylnością Urzędu do spraw Konkurencji; niezbędna czujność graczy z branży), RDR 2014, nr 432, s. 8-13.

W artykule wskazano, że specyfika sektora rolnego przez długi czas miała pierwszeństwo nad stosowaniem prawa konkurencji. Jednakże w dzisiejszych realiach coraz częściej stawiane są pytania, czy w sektorze rolnym nie powinno się stosować w sposób ścisły jego reguł. Specyfika relacji między sektorem rolnym a regulacjami konkurencyjnymi została zapisana w art. 42 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na tym tle powstały rozporządzenia, które miały na celu bardziej ścisłe uregulowanie tej problematyki. Rozporządzenia te zostały poddane analizie przez Autorów, którzy doszli do wniosku, że sektor rolny podlega dynamicznym zmianom, również – a może przede wszystkim – w wyniku stanowienia regulacji prawnych przez Unię Europejską. W tym kontekście – ich zdaniem – strategię działania sektora rolnego i ich realizacja nie powinny naruszać przepisów dotyczących ochrony konkurencji, gdyż takie naruszenie może skutkować dotkliwymi sankcjami.

Marion Cartier-Frénois, *Le statut juridique de l'animal à travers la jurisprudence récente* (Status prawny zwierzęcia w świetle aktualnego orzecznictwa), RDR 2015, nr 432, s. 18-20.

Artykuł ma na celu przedstawienie i wyjaśnienie rozbieżności istniejących pomiędzy dawnymi przepisami francuskiego kodeksu cywilnego a rzeczywistością sądowego stosowania prawa i w konsekwencji tych rozważań Cartier-Frénois

pochwała przegłosowanie nowej ustawy z 16 lutego 2015 r., która zezwala na zmianę statusu prawnego zwierzęcia. Dotychczas w świetle postanowień kodeksu zwierzę było utożsamiane z rzeczą, jednakże ustawodawca doszedł do wniosku, że zwierzę jest istotą wrażliwą i jako takie powinno otrzymać szczególną ochronę prawną. Autorka poddaje analizie orzecznictwo sądów francuskich z czasów przed wprowadzeniem nowej ustawy zmieniającej definicję zwierzęcia. Z analizy tej wynika, że sądy od dłuższego czasu przyznawały zwierzętom szczególną ochronę, opierając się chociażby na przepisach Kodeksu rolnego i rybołówstwa morskiego, czy Kodeksu środowiskowego. Autorka zwraca uwagę, że pomimo wprowadzenia do Kodeksu cywilnego nowej definicji zwierzęcia, definicja ta znajduje się w dalszym ciągu w rozdziale dotyczącym dóbr. Dlatego uważa, że bardzo ważne będzie w dalszym ciągu odpowiednie stosowanie przepisów prawa przez sądy, które każdorazowo poddają analizie konkretne okoliczności danego sporu.

Michel-Pierre Madignier, *L'ADN des GFA (DNA Grup Właścicieli Gruntów Rolnych)*, RDR 2015, nr 433, s. 9-13.

Madignier w pierwszej kolejności zwraca uwagę na fakt, że w praktyce funkcjonowania Grup Właścicieli Gruntów Rolnych są one również właścicielami nieruchomości, które nie stanowią nieruchomości rolnych. Jego zdaniem taka praktyka w pewnych okolicznościach narusza prawo rolne. W artykule przedstawiono strukturę działalności Grup Właścicieli Gruntów Rolnych w kontekście przepisów prawa rolnego. Zwrócono także uwagę na fakt, że pomiędzy działalnością tych Grup i polityką fiskalną państwa istnieje bardzo silna zależność, a zatem wszelkie kroki podejmowane przez ustawodawcę odnośnie do Grup Właścicieli Gruntów Rolnych powinny być rozpatrywane również w kontekście aktualnej kondycji finansowej i przyszłej polityki fiskalnej państwa.

Yves Petit, *Comptes et mécomptes des refus d'apurement des dépenses agricoles: un milliard d'euros (Bilans odmowy rozliczenia wydatków na rolnictwo: miliard euro)*, RDR 2015, nr 433, s. 14-20.

W artykule przypomniano, że w styczniu 2015 r. francuskie media zainteresowały się doniesieniami z Komisji Europejskiej, jakoby Francja powinna była zwrócić do budżetu Unii Europejskiej miliard euro, która to kwota została jej wcześniej przyznana w ramach finansowania wydatków na rolnictwo. W rzeczywistości problem ten dotyczy nie tylko Francji, ale w sumie 14 państw członkowskich UE, które miały w sposób niewłaściwy bądź sprzeczny z prawem wydatkować środki otrzymane z budżetu UE. Po długiej analizie, popartej przepisami prawa francuskiego oraz prawem Unii Europejskiej Petit dochodzi do konkluzji, że konieczna jest szybka modyfikacja Wspólnej Polityki Rolnej w ramach funkcjonowania UE. Jego zdaniem błędy w stosowaniu prawa stanowionego przez Unię powodowane są wysokim stopniem skomplikowania tego prawa, co w konsekwencji prowadzi do jego niewłaściwego

stosowania w praktyce. Autor zwraca uwagę na fakt, że prawo stanowiące w ramach organizacji międzynarodowej, jaką jest UE, jest efektem kompromisu zawieranego pomiędzy wszystkimi państwami członkowskimi, co powoduje często nadmierny stopień skomplikowania, zwłaszcza rozporządzeń unijnych.

Olivier Mandel, *Retenue en douane de marchandises portant atteinte à une indication géographique: cadre juridique et guide pratique [2e partie]* (Zatrzymanie na granicy towarów naruszających oznaczenie geograficzne: ramy prawne i praktyczny przewodnik [2 część]), RDR 2014, nr 434, s. 21-28.

W artykule przedstawiono drugą część opracowania dotyczącego problematyki zatrzymywania towarów naruszających oznaczenie geograficzne. W pierwszym opracowaniu przedstawiono ramy prawne tej problematyki, natomiast w części drugiej skupiono się zwłaszcza na praktycznym zastosowaniu konkretnych przepisów prawnych odnoszących się do omawianej problematyki. W artykule zwrócono uwagę na to, że walka z fałszerstwem stanowi jeden z priorytetów administracji celnej. W dalszej kolejności artykuł stanowi praktyczny przewodnik, w jaki sposób postępować w przypadku zatrzymania na granicy towarów naruszających oznaczenie geograficzne. Autor porusza w związku z tym takie zagadnienia, jak: wniosek o interwencję w przypadku naruszenia prawa, zabieganie o ochronę oznaczeń geograficznych, rozpatrywanie wniosku o interwencję, koszt i zakres wniosku o interwencję, informacje niezbędne dla organów administracji celnej, efektywne zabezpieczenie interesów wnioskodawcy, ułatwiona procedura zniszczenia oparta na rozporządzeniu UE nr 608/2013 z 11 marca 2014 r., możliwe postępowania sądowe związane ze złożeniem wniosku o interwencję.

Dorothee Boyer-Paillard, *Essai sur les notions d'origine et de provenance en droit du commerce: la reconnaissance juridique des «territoires des productions typiques»* (Esej na temat pojęcia „pochodzenia” w prawie handlowym: prawne uznanie „obszarów charakterystycznej produkcji”), RDR 2015, nr 435, s. 13-18.

Boyer-Paillard zadaje pytanie, na czym polegać ma właściwa ochrona pochodzenia charakterystycznego produktu. Jej zdaniem kultura, tradycja i inne walory, które przyczyniły się do powstania danego produktu w określonym miejscu, powinny podlegać szczególnej ochronie, chociażby przez uznanie i kultywowanie tzw. obszarów charakterystycznej produkcji. Punktem wyjścia dalszych rozważań Autorki są historyczne ramy kształtowania się ochrony pochodzenia konkretnych produktów. Następnie poddaje szczegółowej analizie zagadnienie ochrony pochodzenia produktów w świetle prawa francuskiego, a także w kontekście działalności Światowej Organizacji Własności Intelektualnej. W konkluzji podkreśla, że w dobie globalizacji szczególnie istotna jest ochrona pochodzenia charakterystycznej produkcji tak, aby w ten

sposób wyróżnić lokalne społeczności i w należyty sposób uhonorować i docenić ich pracę. W szczególności z uwagi na fakt, że lokalne społeczności i kultywowane w ich ramach tradycje narażone są na powolną degradację, należy uznać za słuszne postulaty zmierzające do harmonizacji prawa krajowego i prawa międzynarodowego, która zmierzałaby do przyznania szczególnej ochrony prawnej takim obszarom charakterystycznej produkcji.

Opracowanie: ALEKSANDER GADKOWSKI

PPR NR 1 (16) – 2015, 274-279
DOI: 10.14746/ppr.2015.16.1.18